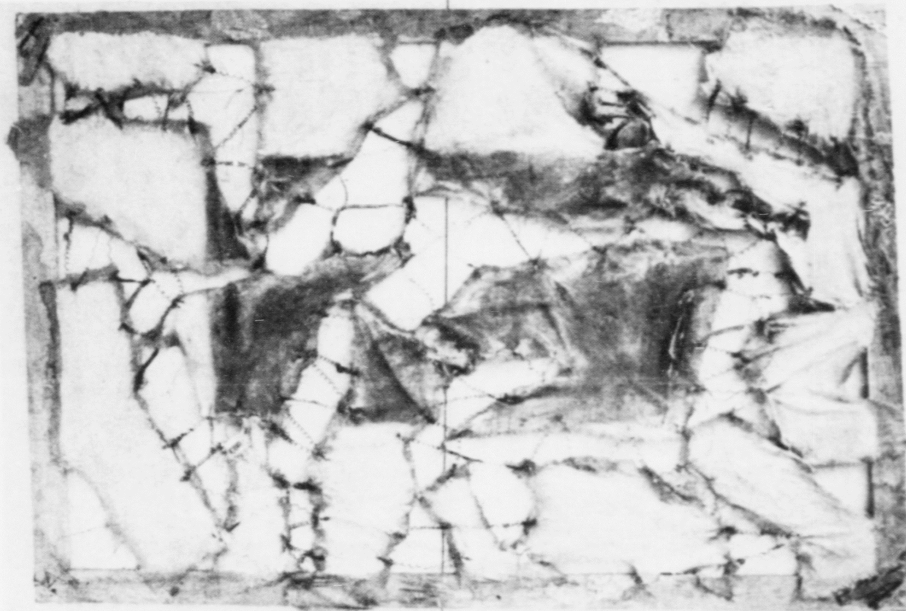

Í song við listini

Hugleiðingar, eftir at hava sæð ólavskúframsýningina 1993 í Listaskálanum ólavskudag

Niðanfyrir standandi er ikki eitt ummæli vegna Tíðindablaðið *Sosíalín*, men bert persónligar hugleiðingar, ið undirritaði hefur gjørt sær eftir ólavsku.

Í fjør skrivaði undirritaði eitt ummæli av ólavskúframsýningini, ið elvdi til ikki sørt av blaðskrivning. Tá var tað samanbering millum sokallaðu føroysku listina og ævintýr H. C. Andersens um nýggju klæði keisarans, ið vóru reyði tráðurin í ummælinum av framsýningini, ið tá var í Norðurlandahúsinum.

Aftur í ár leitaði undirritaði sær um ólavskúna á árliku listaframsýningina, og lat beinanvegin vera sagt, at ikki sær út til, at nøkur ser-

lig kollvelting hevur verið innan føroyska list og fatanina av føroyskari list síðani seinast.

Keisarans klæði livra enn...

Framvegis rann ævintýrið um nevndu klæði fram fyrri undirritaða, sum listaverkini – eitt fyrri og annað eftir – vórðu skoðað í teimum annars frálíku hølnum í Listaskálanum. Einasta lýti við hølnum var tann øgiligi hitin, ið tóktist møtumlík hjá fleiri av teimum, ið vóru og hugdu at.

Enn einaferð kundi ein fáa staðfest, at listin í flestu førum bert er fyrri listafólkini – og enn tá aloftast bert fyrri tey, ið hava gjørt verkini. Altso: Listafólkini gera

bert list, ið er fyrri tey sjálvi at hyggja at, og sum bert tey sjálvi skulu/kunnu skilja.

Tað, sum eitur vakurlleiki, tá talan er um list, er farið í søguna. Tí syrgir í hvussu er útveljingarnevndin væl og virðiliga fyrri, tá hon velur og vrakar undan ólavsku.

Ikki tí – undirritaði hevur ikki sæð nógv av tí, ið ikki slapp gjøgnum vanskapt nálaureyð, men tað ber ikki annað til, enn at okkurt av tí vrakaða má vera av so vorðnum slagi, at tað møguliga líkast onkrum...

Undirritaða rennur eisini í hug ta samrøðu, forkvinnan í Listafelag Føroya hevði við Dimmu fyrri ólavsku. Har ómakaði hon sær at gera vart við, at ólavskúframsýningin ikki skal vera

nøkur kvøldskúlaframsýning, men at tað skal vera ein heiður at vera við. Viðari segði hon, at tað verður tað ikki, um øll sleppa við.

Jú, jú. Hetta er greið tala, og einki ilt at siga um tað. Men var tað nakað, undirritaði kom at hugsa um, so var tað júst eina kvøldskúlaframsýning, tá ið spákað varð millum »listaverkini«, ið vórðu upphongd í listaskálanum.

Svlin og apan

Fleiri teirra vóru á einum so lágu stöði, at tey møguliga als ikki høvdu sloppið við á eina kvøldskúlaframsýning. Men so er tað aftur tað: Hvør skal áseta stöðið, og havt høgt og lágt stöði er fyrri nakað.

Ikki sørt, at søgan um svian, ið bergtók amerikumennt við sínum abstraktu listaverkum, kemur fram fyrri ein. Yviri í Amerika fekk maðurin lovorð oman á lovorð fyrri sína list, og tá hann hevði ferðast bæði upp og niður og tvørturum í Amerika, tordi hann at avdúka, hvør hevði gjørt listaverkini. Tað var ein stór apa, ið var sloppin at spæla sær við pensli í hond...

Ajú, mangt er sum ikki er. Og soleiðis eisini við føroysku listini. Tí hvat er har?

Sum nevnt fyrri einum ári síðani, ber í flestu førum hvørki til at siga »bæh« ella »bøh« um ta list, ið skal eittast at vera Føroya størsta. Bert nógv nógv verður vavt saman í eitt øgiligt svans, sum ein heilt víst hvørki kann finna høvd ella hala á, er listin í lagi.

«Á sild» kanska við í næsta ár

Tí hevur undirritaði eisini roynt seg við einum sonnum føroyskum listaverki, ið sæst niðast til vinstru á hesi síðuni. Listaverkið hevur undirritaði valt at kallað »Á sild«, og hvi so er, skuldi eingin ivi verið um. Listin talar jú sjálv, og ikki skal áskoðarin verða órógvður við nøkrum so óviðkomandi sum onkrum, ið kann minna um nakað sum helst!

Kanska hetta listaverk sleppur við á næstu ólavskúframsýningina?

Um myndin við síðuna av er meint sum skemt ella ikki, skal sjálvandi ikki her verða avdúkað, tí tað kann jú órógva teir listaheilar, ið longu eru farnir at granska og grunda yvir alt tað djúpa í henni. Latuð hesi fólk endiliga fáa frið at halda seg í

gongd við nøkrum uppbyggjandi.

Í song við listini

Tað listaverkið, ið annars heilt avgjört var besta dømi um breiddina í føroyskari list, var 5.000 krónur dýra acryli á lørifu eftir Ole Wich, ið hann so beinrakið hevur valt at kalla »Landslag«.

Hvat undirritaði heldur um hetta listaverk og ikki, skal ikki verða skorið út í papp, tí so verður tann meiningin helst eisini til eitt listaverk, men heitinum er undirritaði í hvussu er ikki samdur við listamannin um. Tað átti heldur at stíð »Ein alternativur seingjarbotnur« ella okkurt sovirðið.

Har er jú alt, ið krevist til ein góðan seingjarbotn, so sum ramman, tjaðarnar og doyvarar, ið gera at tú ikki fært so ilt í afturpartin og ryggin, tá tú leggur teg til hvíldar á hesum listaverki, ið heilt greitt var sett skeivt upp í Listaskálanum. Tað hekk á veggnum, men átti heldur at staðið á gólvnum, so teir mongu áskoðarnir á ólavskúframsýningini har kundu sloppið at roynt tað, ið tey flestu bert tora at droyma um: At sleppa í song við listini!

Ikki fyrri vanlig fólk

Framvegis er tað galdandi, at føroyska listin ikki er fyrri vanlig fólk, og so als ikki nakað, vanlig fólk fáa gleði av ella hava ráð til.

Tey, ið hava evni, gávur og hegni, koma neyvan fyrri seg – men tað leggur »elitan« neyvan í.

Har eru tað jú framvegis bert »keisara-mótin«, ið telur...

Hilmar Jan Hansen

